

Bestuursverslag ontbreekt - controleverklaring biedt antwoord!

Onder de uitnodigende titel 'Bestuursverslag ontbreekt - wat nu?' schreef Jan Achten een opinie voor deze website. Toen ik die had gelezen moest ik even mijn ogen uitwrijven. De door Jan beschreven handelwijze lijkt mij erg gebaseerd op de situatie eind twintigste eeuw.

Allerminst vergelijkbaar met de huidige wijze waarop een accountant omgaat met een bestuursverslag dat ontbreekt. Om recht te doen aan al die accountants die - in tegenstelling tot wat Jan schrijft - wel op de juiste wijze acteren, deze bijdrage.

Bestuursverslag en controleverklaring

De verantwoordelijkheid van de accountant bij het bestuursverslag komt sinds een aantal jaren prominent (in een afzonderlijke sectie) in de controleverklaring tot uiting. De wijzigingen in Titel 9 en Standaard 720 van de NV COS waren hiervoor de aanleiding. De accountant onderzoekt op basis daarvan of het bestuursverslag overeenkomstig Titel 9 is opgesteld, of het met de jaarrekening verenigbaar is en of het - in het licht van de informatie die de accountant tijdens de controle heeft verkregen - materiële onjuistheden bevat.

Ongetwijfeld kwam het enkele decennia geleden voor (toen de verantwoordelijkheid van de accountant voor het bestuursverslag overigens ook minder expliciet tot uiting kwam in de controleverklaring) dat een bestuursverslag ontbrak. Anno 2018 - en ik spreek uit ervaring - komt dat niet meer (of zeer sporadisch) voor. En voor die gevallen waarin het bestuursverslag ontbreekt, neemt de accountant zijn verantwoordelijkheid en bevat zijn controleverklaring een niet-goedkeurend oordeel over het bestuursverslag.

Jan merkt op dat dit volgens hem geen reëel scenario is; mijn ervaring is anders. Sterker nog: het niet-goedkeurend oordeel vormt veelal een stok achter de deur om het bestuur ertoe te bewegen alsnog een bestuursverslag op te maken dat voldoet aan de vereisten van Titel 9.

Slechts een kwart aanwezig

Terzijde wijs ik nog op het volgende: Jan merkt op dat uit onderzoek van Ruud Vergoossen (en Ton Meershoek) blijkt dat slechts in 25 procent van de ten kantore gelegde bestuursverslagen ook daadwerkelijk een bestuursverslag aanwezig is. Dat lijkt me een niet-correcte weergave van het onderzoek. Vergoossen en Meershoek zeggen in het artikel namelijk dat slechts 25 procent heeft gereageerd en 75 procent niet heeft gereageerd. Uit het feit dat een bestuur niet reageert volgt niet automatisch dat een bestuursverslag zou ontbreken. Het strookt ook beslist niet met de werkelijkheid, die ik dagelijks waarneem.

White paper

Belangrijke elementen voor het bestuursverslag zijn dat het een getrouw beeld moet geven van de situatie op balansdatum en de resultaten over het boekjaar. Verder moet sprake zijn van een evenwichtige en volledige analyse. Dat vormt voor de accountant het normenkader waaraan hij het bestuursverslag toetst. Ik realiseer me dat bestuursverslagen soms aanvulling vragen - die dan door de accountant wordt vereist. Want 'getrouw beeld' en 'evenwichtige en volledige analyse' blijven niet beperkt tot het louter herhalen van bedragen uit de jaarrekening (die de gebruiker immers ook zelf in de jaarrekening kan lezen).

Uiteraard deel ik het bezwaar dat in de bijdrage van Jan tot uiting komt rondom de mogelijkheid om het bestuursverslag ten kantore van de rechtspersoon te houden. Op dat punt worden we overigens - nota bene een dag voordat Jan zijn bijdrage publiceerde - op onze wenken bediend. Door een werkgroep van de NBA is een white paper Continuïteit gepubliceerd. Een belangrijk adviespunt in dit white paper is het afschaffen van de vrijstelling om het bestuursverslag te deponeren bij het Handelsregister (en dan ten kantore van de rechtspersoon te houden). Een advies dat warme ondersteuning verdient.

Voorbeeldpassage in management letter

Jan sluit zijn bijdrage af met het advies aan de NBA om in de voorbeeldtekst van de management letter een passage op te nemen met een verwijzing naar de omissie van het ontbreken van het bestuursverslag en erop te wijzen dat een wel aanwezig bestuursverslag object van controle voor de accountant zou zijn geweest.

Een dergelijk advies zal de NBA wat mij betreft niet opvolgen. Het zou leiden tot een passage in een management letter waarmee de accountant de overtreding van wet- en regelgeving impliciet goedkeurt (dan wel gedooft). Accountants houden hun rug recht en hebben voldoende aan de door de NBA gepubliceerde voorbeeldtekst (1.1.4). Die bevat een niet-goedkeurend (deel)oordeel voor het geval het bestuursverslag ontbreekt.

Deel dit artikel

f in

Anton Dieleman is voorzitter van het Adviescollege Beroepsreglementering van de NBA en directeur vaktechniek bij Mazars.